

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 392

Din 06.05.2020

Dosar nr.: 49/2019

Petiția nr.: 524/05.02.2019

Petentă: Asociația pentru Siguranță Urbană și Mediere

Reclamați: Colegiul Național „Andrei Șaguna”, Colegiul Național „Doctor Ioan Meșotă”, Colegiul Național „Grigore Moisil”

Obiect: regulament discriminatoriu

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1. Asociația pentru Siguranță Urbană și Mediere, cu sediul în Brașov, Str. Iuliu Maniu 54, Corp D, Et. 4

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2. Colegiul Național „Andrei Șaguna”, cu sediul în Șirul Mitropolit Andrei Șaguna 1, Brașov

3. Colegiul Național „Doctor Ioan Meșotă”, cu sediul în Strada Bihorului 3, Brașov

4. Colegiul Național „Grigore Moisil”, cu sediul în Calea București 75, Brașov

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

5. Petenta consideră că regulamentele adoptate de părțile reclamate, prin care elevii de gimnaziu care nu obțin o medie anuală minimă peste cea stabilită de Ministerul Educației Naționale și Cercetării pot fi obligați să se transfere la o altă unitate școlară, sunt discriminatorii.

III. Citarea părților

6. În temeiul art. 20 alin(4) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

7. Prin adresa nr.524/13.02.2019 a fost citată petenta, iar prin adresa nr. 649/13.02.2019 au fost citate părțile reclamate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 05.03.2019, ora 10:00.

8. Părțile reclamate au depus puncte de vedere.

9. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerea părților

Susținerea petentei

10. Petenta consideră că regulamentele adoptate de părțile reclamate prin care elevii de gimnaziu care nu obțin o medie anuală minimă peste cea stabilită de Ministerul Educației Naționale și Cercetării pot fi obligați să se transfere la o altă unitate școlară, sunt discriminatorii.

11. Prevederile din regulamentele criticate sunt următoarele:

Colegiul Național „Doctor Ioan Meșotă”

„Elevii din învățământul gimnazial nu vor mai urma cursurile la Colegiul Național D.I.M în următoarele cazuri: media la purtare pe un semestru este mai mică de nota 8(opt), Media anuală la disciplinele Limba și literatura română sau Matematică este mai mică de nota 7(șapte), iar aceștia nu obțin nota minimă 7(șapte) nici la reexaminarea care se va desfășura în perioada examenelor de corigență.”

Colegiul Național „Andrei Șaguna”

„Elevii claselor a V-a, a VI-a, a VII-a, care la sfârșitul anului școlar nu obțin media generală de minimum 8.50, mediile la limba și literatura română și la matematică de minimum 8, sau media generală la purtare de minimum 9.50, sunt declarați necorespunzători cu standardele școlare asumat prin contractul educațional semnat de părinte în momentul înscrierii, și, în consecință, nu vor mai frecventa cursurile colegiului, fiind obligați să se transfere.”

Colegiul Național „Grigore Moisil”

(...) prezentul acord încetează în următoarele cazuri: media generală a disciplinelor de studiu scade sub 8,50, media la purtare scade sub 10, media disciplinelor implicate în testarea națională scade sub 7,00.”

12. Petenta precizează că excluderea elevilor care nu reușesc să atingă o anumită performanță reprezintă o formă de discriminare.

Sușinerile părților reclamate

Sușinerile părții reclamate Colegiul Național „Andrei Șaguna”

13. Partea reclamată arată că instituirea unor criterii de performanță prin reglementarea mediei minime are o justificare rezonabilă, pertinentă și legală, asigurând dreptul la educație al fiecărui elev și garantarea nivelului de performanță agreat anterior accederii în cadrul acestui Colegiu.

14. Partea reclamată invocă lipsa unui criteriu pertinent pentru ca fapta să fie calificată ca fiind discriminatorie.

15. Părinții elevilor își asumă, sub semnătură, prevederile art. 71, pct.(6.6) din ROFCNAS, încă din momentul înscrierii elevilor la examinarea în vederea admiterii în clasa a V-a.

16. Introducerea articolului 71 în Regulamentul-intern al Colegiului, reprezintă o modalitate de susținere a competiției în rândul elevilor, de motivare a acestora în vederea menținerii calității educaționale.

17. Partea reclamată ne învederează că există și situația în care un elev aflat sub incidența art. 71, care nu a obținut media corespunzătoare și nu a promovat reexaminarea, a rămas elev al Colegiului, la cererea părintelui care nu a solicitat transferul, cu aplicare art. 156 din Regulamentul cadru aprobat prin OMENCS nr. 5079/2016.

Punctul de vedere al părții reclamate Colegiul Național „Grigore Moisil”

18. Partea reclamată precizează că nu este o unitate de învățământ cu circumscripție de înscriere arondată. Înscrierea elevilor în clasa a V-a se realizează pe bază de cerere și examinare în situația în care numărul celor înscriși depășește numărul locurilor disponibile.

19. Această formă de învățământ gimnazial a fost organizată la nivelul Colegiului ca o clasa de performanță, prin luarea în considerare a calității educației, rezultatelor excelente obținute de elevi, a bazei materiale ce este pusă la dispoziție și a calificării cadrelor didactice.

20. În ceea ce privește petiția formulată de petentă, partea reclamată ne învederează că în Regulamentul intern nu există o clauză referitoare la mediile elevilor din ciclul gimnazial. Aceasta clauză face parte din Contractul educațional încheiat cu fiecare beneficiar.

Punctul de vedere al părții reclamate Colegiul Național „Doctor Ioan Meșotă”

21. Partea reclamată menționează că unitatea nu are clase de învățământ primar, nu are circumscripție de înscriere arondată, înscrierea elevilor în clasa a V-a făcându-se pe baza opțiunii părinților.

22. Criteriul impus de Colegiul D. I.M. vizează anumite materii și media generală anuală. Mai mult decât atât, elevii care nu îndeplinesc condițiile pentru a continua cursurile în cadrul Colegiului, sunt susținuți și au posibilitatea de a participa la reexaminare.

V. Motivele de fapt și de drept

23. În fapt, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra caracterului discriminatoriu al prevederilor din regulamentele de organizare, sau a celor din contractele de educație ale unităților școlare reclamate, care stabilesc note, medii de promovare mai mari, decât cele reglementate de Ministerul Educației Naționale și Cercetării.

24. În drept, raportat la obiectul petiției, Colegiul Director al CNCD are în vedere dispozițiile art.2 alin.(3) din OG nr.137/2000, republicată privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, potrivit căruia: *„Sunt discriminatorii potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin(1), față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare”*.

25. Elementele discriminării indirecte sunt: o practică, criteriu, condiție aparent neutră care

- dezavantajează anumite persoane, față de alte persoane,
- încălcând un drept drept,
- fără o justificare obiectivă.

26. Criteriul aparent neutru constă în condițiile, mediile impuse de părțile reclamate de a promova semestrul, diferite, mai mari, decât cele stabilite unitar și obligatoriu la nivel național, de Ministerul Educației Naționale și Cercetării, prezentate la pct. 11 din prezenta.

27. Colegiul director constată că, în prezenta speță, au fost adoptate reguli aparent neutre, care în fapt au produs un dezavantaj elevilor care nu se pot menține la standardele impuse de părțile reclamate, standarde minime diferite decât cele stabilite de Ministerul Educației Naționale și Cercetării.

28. Colegiul director constată că, la baza tratamentului diferențiat invocat, stă criteriul mediei anuale minime, elevii aflându-se într-o poziție de inegalitate față de alți elevi din alte unități școlare, care aplică mediile de promovare stabilite în mod unitar, pentru toate unitățile de învățământ, prin OMENCS nr. 5079/2016.

29. Privind justificarea obiectivă, prin jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că justificarea obiectivă și rezonabilă trebuie să:

- urmărească un scop legitim, și
- măsura să fie adecvată și necesară cu scopul urmărit, respectiv
- măsura aplicată trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit.

30. În analiza scopului legitim, trebuie analizată existența acestui scop raportat la

dreptul atins prin diferențiere. Din apărările părților reclamate, Colegiul director reține că scopul legitim urmărit de aceștia prin stabilirea unor medii de promovare diferite decât cele aprobate, la nivel național, prin OMENCS nr. 5079/2016 a fost crearea unor unități de învățământ preuniversitare performante, ai căror elevi să obțină performanțe la competițiile naționale și internaționale.

31. Colegiul director acceptă ca o măsură adoptată de o unitate de învățământ preuniversitară să aibă ca scop legitim creșterea performanței educaționale în instituția de educație, dar nu acceptă conceptul de creare a unor unități școlare preuniversitare de „elită”. Acest concept nu există în Legea educației naționale nr. 1/2011.

Legea educației naționale stabilește ca scop legitim al actului de educație următoarele finalități:

Art. 4 – Legea educației naționale 1/2011 stipulează: *„Educația și formarea profesională a copiilor, a tinerilor și a adulților au ca finalitate principală formarea competențelor, înțelese ca ansamblu multifuncțional și transferabil de cunoștințe, deprinderi/abilități și aptitudini, necesare pentru:*

a) împlinirea și dezvoltarea personală, prin realizarea propriilor obiective în viață, conform intereselor și aspirațiilor fiecăruia și dorinței de a învăța pe tot parcursul vieții;

b) integrarea socială și participarea cetățenească activă în societate;

c) ocuparea unui loc de muncă și participarea la funcționarea și dezvoltarea unei economii durabile;

d) formarea unei concepții de viață, bazate pe valorile umaniste și științifice, pe cultura națională și universală și pe stimularea dialogului intercultural;

e) educarea în spiritul demnității, toleranței și respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;

f) cultivarea sensibilității față de problematica umană, față de valorile moral-civice și a respectului pentru natură și mediul înconjurător natural, social și cultural.,,

32. Ca urmare, în speța de față, **Colegiul director constată că asigurarea creșterii performanței într-o unitate de învățământ preuniversitară, constituie un scop legitim, nu și crearea așa numitelor „școli sau licee de elită”.**

33. Cu privire la cerința metodei adecvate și necesare, **Colegiul analizează**, dacă metoda aleasă pentru atingerea scopului dorit este una adecvată și necesară, adică dacă nu existau alte căi prin care se putea atinge scopul legitim urmărit, astfel încât să nu se genereze efectul de dezavantajare.

34. Colegiul director constată că părțile reclamate au adoptat o metodă neadecvată, în atingerea scopului urmărit, încălcând legea și regulamentul cadru în domeniu, mai precis prin impunerea unor standarde, medii de promovare mai mari, diferite decât cele aprobate la nivel național prin OMENCS nr. 5079/2016. Această metodă este atât neadecvată, cât și nelegală.

35. În speță sunt aplicabile următoarele prevederi legale și administrative Legea educației naționale nr. 2/2011 care prevede:

Art. 2, alin. (4): *„Statul asigură cetățenilor României drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nicio formă de discriminare.,,*

Art. 3: *„Principiile care guvernează învățământul preuniversitar și superior, precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România sunt:*

a) principiul echității - în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare;,,

Art. 10, alin. (1) „În România, învățământul este serviciu de interes public și se desfășoară, în condițiile prezentei legi, în limba română, precum și în limbile minorităților naționale și în limbi de circulație internațională.”

Art. 21, alin. (1): „Sistemul de învățământ preuniversitar are caracter deschis. În învățământul preuniversitar, trecerea elevilor de la o unitate școlară la alta, de la o clasă la alta, de la un profil la altul și de la o filieră la alta este posibilă în condițiile stabilite prin metodologia elaborată de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.”

Art. 86 alin. (1): „Unitățile de învățământ încheie cu părinții, în momentul înscrierii antepreșcolarilor, respectiv a preșcolarilor sau a elevilor, în Registrul unic matricol, un contract educațional, în care sunt înscrise drepturile și obligațiile reciproce ale părților. Contractul educațional-tip este aprobat prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului și este particularizat, la nivelul fiecărei unități de învățământ, prin decizia consiliului de administrație.

(2) Nerespectarea prevederilor contractului educațional-tip de către unitatea de învățământ este sancționată de inspectoratul școlar, în conformitate cu prevederile metodologiei aprobate prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului.”

Art. 94, alin. (2): „Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului exercită, în domeniul învățământului preuniversitar, următoarele atribuții:

g) aprobă, conform legii, regulamentele de organizare și de funcționare a unităților subordonate și a unităților conexe;

s) elaborează metodologii și regulamente pentru asigurarea cadrului unitar al implementării politicilor educaționale naționale;,,

36. Astfel, potrivit art. 10 alin. (1), în România, învățământul preuniversitar este serviciu de interes public și are un caracter deschis (art. 21 alin. (1)). Potrivit art. 2 alin. (4) din Legea educației naționale procesul de educație este asigurat în mod nediscriminatoriu, ceea ce înseamnă că tuturor elevilor li se aplică aceleași reguli de evaluare și promovare.

37. Contractul educațional încheiat de unitățile de învățământ preuniversitar cu părinții trebuie să respecte legea educației și, chiar dacă poate fi particularizat la nivelul fiecărei unități de învățământ, aceste particularizări trebuie să rămână într-un cadru standard minim, reglementat de lege, potrivit contractului educațional-tip, aprobat prin ordin al Ministrului educației, cercetării, și cu respectarea prevederilor OMENCS nr. 5079/2016.

38. Această limitare, respectiv obligație, rezultă din prevederile Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, aprobat prin Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 5.079/2016, după cum urmează:

Art. 198: „În unitățile de învățământ se asigură dreptul fundamental la învățatură și este interzisă orice formă de discriminare a copiilor/elevilor și a personalului din unitate.”

Art. 199, alin. (1): „În termen de 45 de zile de la data publicării prezentului regulament în Monitorul Oficial al României, Partea I, consiliile de administrație ale unităților de învățământ sunt obligate ca, pe baza acestuia și a dispozițiilor legale în vigoare, să aprobe propriile regulamente de organizare și funcționare.”

ANEXĂ la regulament Modelul contractului educațional

„Având în vedere prevederile Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, ale Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților

de învățământ preuniversitar, aprobat prin Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 5.079/2016, ale Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.”

VI. „Alte clauze: vor fi înscrise prevederi legale, conform Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, și Regulamentului de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, ale Legii nr. 272/ 2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.”

39. Din interpretarea dispozițiilor de mai sus, rezultă, fără echivoc, faptul că unitățile de învățământ preșcolare nu au dreptul legal să stabilească prin regulamentele de organizare proprii alte medii de promovare, decât cele stabilite prin Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, aprobat prin Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 5.079/2016. O astfel de măsură are efecte discriminatorii în raport cu elevii de alte unități școlare preuniversitare care respectă Regulamentul-cadru mai sus amintit.

40. Colegiul director constată că metoda aleasă de părțile reclamate pentru atingerea scopului legitim, adică creșterea performanței educaționale, nu este una adecvată și necesară.

41. Părțile reclamate au alte metode și căi pentru a crește performanța școlară și pentru a avea elevi cu rezultate în competițiile școlare naționale și internaționale, mai precis organizarea de activități conexe celor de la clasă, cum ar fi cercuri la diferite materii. În cadrul acestor activități conexe celor la clasă se poate realiza o selecție și se pot impune standarde care să asigure competitivitatea elevilor la competițiile naționale și internaționale.

42. Altfel spus, ar fi de preferat ca performanța, să fie realizată prin alte metode care nu aduc atingere dreptului de beneficia de cursurile oricărei unități școlare. **Metodele de obținere a performanței(scopului) pot fi regândite prin implementarea unor cursuri opționale care se pot desfășura în cadrul unităților școlare.**

43. Prin impunerea unor regulamente stricte, prin care elevii trebuie să obțină anumite medii sau note pentru a nu fi în situația excluderii din aceste Colegii reclamate, reprezintă o formă de segregare școlară.

43. Având în vedere justificările reținute mai sus, **Colegiul director constată că nu există o justificare obiectivă, fiind îndeplinite condițiile faptei de discriminare indirectă, prevederile art. 2 alin. (3) din OG.137/2000, republicată, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.**

44. Relativ la faptă, Colegiul constată și incidența art. 2 alin. (3) coroborat cu art. 11, alin. (1) din OG 137/2000, republicată (1) *Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educație de stat sau privat, la orice formă, grad și nivel, din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.*

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate de către petentă intră sub incidența dispozițiilor **art. 2, alin. (3) și art. 11, alin. (1)**, din **OG nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, reprezentând fapte de discriminare.
2. Sancționarea părții reclamate:
 - Colegiul Național „Andrei Șaguna” cu amendă contravențională în valoare de 2.000 lei,
 - Colegiul Național „Doctor Ioan Meșotă” cu amendă contravențională în valoare de 2.000 lei
 - Colegiul Național „Grigore Moisil” cu amendă contravențională în valoare de 2.000 lei, pentru faptele prevăzute la art. 2, alin. 3, precum și al art. 11, alin. 1 ale O.G. 137/2000, republicată, conform art. 26 alin. 1 al **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată;
3. O copie a hotărârii se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Părțile reclamate:

- Colegiul Național „Andrei Șaguna”, cu sediul în Șirul Mitropolit Andrei Șaguna 1, Brașov,
 - Colegiul Național „Doctor Ioan Meșotă”, cu sediul în Strada Bihorului 3, Brașov,
 - Colegiul Național „Grigore Moisil”, cu sediul în Calea București 75, Brașov,
- vor achita amenzile la Administrația Finanțelor Publice Brașov, cu sediul în str. Mihail Kogălniceanu, Nr. 7, Brașov, Cod Postal 500173, Jud. Brașov.
- Fiecare contravenient este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar).

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 06.05.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru, SANDU VERONICA TATIANA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Data redactării: 29.05.2020

Redactată și motivată: ACF/AA

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al CNCD potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.